

Spis treści

Wstęp	7
I. Człowiek wobec wspólnoty i samotności	17
1.1. Jak zdefiniować samotność?	17
1.2. Historyczne aspekty samotności	23
1.3. Technologia wobec samotności	44
II. Filozoficzne konteksty samotności	51
2.1. Fenomen samotności	51
2.2. Zobaczyć ciemność	59
2.3. Powrócić do myślenia	68
2.4. Samotność – szansa zaistnienia <i>Sobości</i>	83
III. Kulturowe aspekty samotności	89
3.1. Między naturą a kulturą. Enklawy samotności	89
3.2. Heterotopijna przestrzeń samotności	99
3.3. Pisanie jako możliwość samopoznania	103
3.4. Samotność jako technika kulturowa	113
3.5. Samotność jako konieczność ćwiczeń	125
IV. Reprezentacje samotności w kulturze	133
4.1. „Szaleńcy Boży”	136
4.1.1. Święty Antoni. Samotność na pustyni	136
4.1.2. Jurodiwy. Samotność jako widowisko	146
4.2. Reprezentacje samotności w literaturze	149

4.2.1. Henry David Thoreau. Samotność jako eksperyment	149
4.2.2. Franz Kafka. Samotność obserwatora	156
4.2.3. Thomas Bernhard. Samotność izolacji	168
4.2.4. Emil Cioran. Samotność melancholika	179
4.3. Reprezentacje samotności w filmie	193
4.3.1. Kino Andrieja Tarkowskiego. Samotność tęsknoty	193
4.3.2. Kino Krzysztofa Kieślowskiego. Samotność wynikająca z rozczarowania rzeczywistością	199
4.3.3. Kino Małgorzaty Szumowskiej. Samotność w sytuacjach granicznych	208
4.4. Podsumowanie	216
4.4.1. Obecność heterotopii	217
4.4.2. Techniki kulturowe wobec samotności	218
4.4.3. Rozmowy z samym sobą	218
Zakończenie	221
Bibliografia	227
Indeks osób	239
Summary	245